Ч. 173 (14.070). Львів, середа 3. липня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-36. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Мін. Бек їде до Берліна.

ВАРШАВА, 2. 7. ПАТ. На прохання німецького уряду, яке надійшло вже давніше, міністер закордонних справ Бек приїде до Берліна в середу 3. липня ц. р., де побуде два дні.

Підчас побуту у Берліні мін. Бека прийме канц. Гітлер. З мін. Беком їде директор кабінету М. Лубєнський, секретар Фридрих. Негайно по візиті у Берліні мін. Бек з дружиною поїде до одного з німецьких живців, де родина міністра залишиться на лікуванні. Візита мін. Бека у Берліні є новим доказом затіснення добросусідських взаємин між Німеччиною і Польщею.

Подорож мін. Бека до Берліна є відповідю на візиту прем. Ґерінґа і мін. Ґебельса у Варшаві.

Французько-німецькі переговори?

БЕРЛІН, 2. 7. ПАТ. З добре поінформованих німецьких джерел повідомляють, що французька нота у справі інтерпретації Німеччиною французько-совітського договору, яку тиждень тому склали на Вільгельмсштрассе обіймає пропозицію, щоби зачати безпосередні французько-німецькі переговори.

Німеччина узалежнює відповідь від того, чи будуть вистарчальними арґументи, які дала французька нота за доказ, що французько-совітський договір не спричинить нової інтерпретації льокарненського договору.

Водночас говорять, що в „Форін Офіс" і британськім мін-стві летунства приготовляються тепер до того, щоби розпочати переговори на тему летунського договору.

Мін. Іден про свою подорож до Парижа і Риму.

Мін. Іден склав у понеділок в палаті громад заяву про свою дипльоматичну подорож до Парижа і Риму. Метою подорожі до Парижа було поінформувати французький уряд про причини й умовини, які спонукали британський уряд підписати морський договір з Німеччиною. Другим завданням було обдумати заходи, щоб довести до розвязки всіх справ, про які згадується у льондонській заяві з 3. лютого ц. р.

Мін. Ляваль щиро висловив погляд французького уряду про підписання морського договору з Німеччиною. Одночасно вказав на наслідки, до яких доведе цей договір при розвязці ріжних европейських проблем. Наради виявили, що тільки при тісній співпраці В. Британії з Францією вдасться розвязати такі проблеми, як летунський, східний і середуще-европейський пакт та справу розброєння.

Ці самі справи були темою нарад з Мусоліні у Римі. Хоч всі три уряди не прикладають до всіх цих проблем такого самого значіння і негайної їх розвязки, проте у свобідних переговорах з іншими урядами вдасться розвязати ці проблеми.

Мусоліні відкинув пропозиції В. Британії в справі Абисинії.

Підчас розмов з Мусоліні у Римі мін. Іден ...словив затривоження свого уряду з приводу загострення італійсько-абисинського конфлікту. ...му, що політика В. Британії спирається на ...і Націй, британський уряд не може байдуже приглядатися подіям, які можуть заважити на ...будутности Ліги Націй. Крім того прилюдна ...лійська опінія має теж великий вплив на цю ...аву. З цих то причин британський уряд за...овлявся, чи не вдалось би знайти мирної ...звязки цього конфлікту. Щоб нарешті зліквідувати італійсько-абисинський конфлікт, британ...ський уряд згодився відступити Абисинії смугу ...иторії з британської кольонії Сомалі і дати доступ Абисинії до мора. Зате Абисинія пішла би на територіяльні і господарські уступки Італії. Британський уряд не вимагав зате ніякої винагороди від Абисинії.

На жаль — заявив мін. Іден — Мусоліні не приняв цієї пропозиції британського уряду за основу розвязки конфлікту.

КАІРО, ПАТ. З Адіс Абеби повідомляють: Нагаб Паша, колишній генерал турецької армії, розглянув стан армії й адміністрації і виїхав до кордону. Ґен. Нагаб має 70 років. З весною 1918. р. з турецькою армією захопив ціле побережа Чорного Моря, яке заняли російські війська. Цісар Абисинії не призначив покищо нікого начальним вождом своїх військ.

В. Британія не покине Абисинії.

ЛЬОНДОН, 2. 7. ПАТ. Вчорашній виступ мін. ...дена і Горе в палаті громад у справі Абисинії ...икликав велике враження. Преса вказує на безкорисну оферту Анґлії, яку Мусоліні відкинув, ...хоч вже само предложення її доказує, що В. Британія дуже заінтересована тією справою, хо...чи боронити престіж Ліґи Націй. Підкреслю...ть тут здецидований тон виступу британських ...міністрів, який доказує, що В. Британія справи ...е покине. В деяких парляментарних колах британську оферту відступити порт Зайля Абисинії, щоби склонити Італію прийняти компроміс з Абисинією, гостро атакують і є голоси, які накидаються на уряд за те, що зробив того рода оферту без апробати парляменту. В політичних колах вказують на ослаблення позиції Ідена, якого частина анґ. преси явно навіть обвинувачує в тому, що він був готовий британську територію й британських громадян віддати нецивілізованій Абисинії і з вільних британців зробити абисинських невільників.

Летунські наради в Льондоні.

...АРИЖ, 2. 7. ПАТ. Брит. міністер закордон... справ Горе і державний підсекретар для ...летунства Сасон відбули конференцію в ...ах летунства і летунського Льокарна. Під... тієї розмови розглядали французький проєкт, доручений у квітні і німецький поданий до відома в останнім часі в Льондоні. Ствердили, що брит. кабінет допускає можливість одного або більше пізніших договорів про виконання загальної умови

Гостра большевицька нота проти Японії.

...ОСКВА, 2. 7. ПАТ. Преса поміщує ноту, ...ну мін. Гіроті, яка протестує проти того, ... червня появилися на ріці Амур дві ...рські канонірки і в той спосіб наруши... ...торіяльні води СССР. Нота зазначує, ...зважаючи на остереження канонірки про...ли свою подорож і робили фотографії ...их берегів. Нота вичисляє теж інші ви...рушення совітської території. З початком мин. місяця 20 японських вояків зробили засідку, в якій згинув командант совітської сторожі. В іншім випадку відділ 40 японських жовнірів з двома старшинами перейшов коло стації Пограпічная кордон і деякий час був на совітській території. Нота висказує надію, що японський уряд зарядить, щоби такі випадки не повторювалися, бо вони можуть спричинити поважні наслідки

На переломі.

Бойкот виборів, чи участь у них?

В доповненні нової польської конституції з 24. квітня ц. р. ухвалено в соймі в останніх днях червня ц. р. три законопроєкти: виборчу ординацію до сойму, виборчу ординацію до сенату і закон про вибір президента держави — голосами Безпартійного Бльоку співпраці з урядом проти голосів цілої соймової опозиції — отже і проти голосів незалежних українських послів. Засідання сойму з 28. червня ц. р., на якому принято у третьому читанні проєкт виборчої соймової ординації, було — здається останнє у теперішній соймовій каденції, — бо сенат мабуть не поробить у згаданих проєктах ніяких змін і прийме їх у цілости у соймовій редакції. Невдовзі появляться ті проєкти у „Вістнику Законів" вже як обовязуючі закони і около половини липня ц. р. розвяжуть сойм і сенат, а вслід за тим розпишуть вибори до тих законодатних установ вже на основі нового виборчого права — мабуть за вересень ц. р.

Новий польський державний устрій зриває майже зовсім з демократизмом, парляментаризмом і лібералізмом, які відомі були у довоєнних конституційних державах та ще сьогодні істнують у сусідній Чехословаччині, Швайцарії, Франції, Анґлії, Бельгії, Голяндії і скандинавських державах та доказують, що демократія і парляментаризм ще таки не відспівали своєї останньої пісні.

Нова польська конституція вводить у життя т. зв. польську устроєву державну систему, що стає поруч устроєвих систем: совітської, фашистівської і гітлерівської, не будучи подібною до ніодної з них, хоч деякі ідеї і форми перейняла від кожної. Твориться тотальність і омніпотенцію держави, яких зовнішнім репрезентантом буде президент держави з такою компетенцією вже силою самої конституції, якої на основі устроєвих законів даної держави не має ні Сталін, ні Мусоліні, ні Гітлер, ані Рузвельт і очевидно, ні один конституційний монарх.

Усе майже публичне життя в Польщі опиниться тепер під непереможною кермою держави. В практиці буде це означати омніпотенцію державної бюрократії. Роля будучого польського парляменту буде значно обмежена. А всеж її нехтувати не можна, зокрема нам, українцям.

Тут приходжу до практичного питання. Вже в найкоротшому часі розпишуть вибори до сойму і сенату і перед нашим громадянством вирине питання, чи брати в них участь, чи їх збойкотувати, як це було в листопаді 1922 р. Радикальним гаслом, не без деякої навіть політичної льоґіки, а в додатку і симпатичним у деяких наших кругах, було би гасло бойкоту виборів. У декляративній формі проголосила його вже зі соймової трибуни польська народова демократія й українські соціялісти-радикали. Інші польські опозиційні партії, передовсім людовці і соціялісти, у цій справі ще досі ясно не висказалися. Про це рішать щойно їхні партійні установи. Однак можна припускати, що людовці, які досі найчастіше перебігали в проурядовий табор, згодяться таки з урядом, дістануть гарантії здобуття відповідної скількости мандатів і візьмуть участь у виборах. Трудніше це сказати про соціялістів, що бояться конкуренції наступаючих послідовно на них кому

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целібатної реформи.

VI.

ЄВАНГЕЛЬСЬКА МІРА.

При всій своїй тенденційности о. Мартинюк мусів признати, що слідує: „Правного обовязку безженности не наложив, як ми бачили, на священиків виразним своїм словом ні Христос Господь ні Його Апостоли, а вчинила се з бігом часу Христова Церква на основі Христового Євангелія і приміру Апостолів силою власти, яку Їй Христос передав" (101).

Та призадумаймося над тим дещо глибше. Якби був Христос уважав целібат духовенства за принципіяльну річ, то без сумніву був би це висказав. І добрав би був собі на апостолів самих безженних, щоб так дати вічний взір для майбутньости. Але, говорячи про дівство, Христос каже тільки умовно і загально: **„Хто може прийняти, нехай прийме"**.

Це самозрозуміле, що священик повинен бути **кращим типом** християнина. Але яким правилом означити ту міру? Взірцевої святости не легше осягнути, як високий ступінь геніяльности. Геніїв, поетів, фільософів годі творити якимсь загальним правилом-законом — а так само й ідеальних святих. Ані монастир не поможе, коли в душі нема таланту з природи й особистого завзяття. Не на вітер Христос каже: „Дух дихве, де хоче" (Ів. 3, 8).

Отже хоч як це було би бажане, щоби духовенство складалося з найсвятіших душ, які є в Церкві, то з цього згори треба зрезигнувати. Невже священики перевищають усіх своїх парохіян взірцевим християнським життям? Хіба тільки виїмково, дуже рідко, а загально парохіян найдеться кілька душ, що їх священик може сміло собі брати за взір до наслідування, хоч це нераз простенькі бабуні. Значить, що загал священиків на цілому світі **це пересічний тип християнина.** Так про це каже досвід.

Пересічний тип християнина жонатий і то тільки раз у житті женився (ті, що більше раз женилися, це лише статистичні виїмки). І ось **саме цю пересічну міру,** в повній гармонії з природою, вибрав ап. Павло як правило для загального типу священика: „одної жінки муж". Це **спеціяльно християнське,** цього ніде інде нема.

А треба мати на увазі, що Новий Завіт вийшов зі Старого, котрий признавав многоженство й де муж дуже легко міг „відпустити" свою жінку. Отже міра ап. Павла це велике обмеження, а всетаки вона згідна з природною статистикою — значить: дається правильно перевести, в гармонії з природою.

Цю евангельську міру о. Мартинюк називає „раною в дисципліні, над якою св. Церква завсіди боліла та над її зліченням все журливо продумувала" (384).

Ясне, як сонце, що о. Мартинюк під Церквою розуміє тільки **західну** Церкву, бо як ми бачили, східна Церква завсіди інакше гляділа на ту річ. Софізмою воює о. Мартинюк, коли з покликом на вискази деяких папів пише, що целібат є „католицьким законом", тому його противники „не бороняться і боряться проти „латинської", а проти засад **„католицької" дисципліни"** (310). Вискази тих папів слушні, одначе не в тому значінні, яке їм піддає о Мартинюк: вони правдиві в **інклюзивному** значінні, а о. Мартинюк піддає їм **ексклюзивне** значіння. Також латиський обряд є католицький в інклюзивному значінні, але так само є католицьким і грецький обряд. Анальогічно й дисципліна східної Церкви „муж одної жінки" є також католицька інклюзивно, бо якщо вона не є католицька, то тоді і св. Письмо не є католицьким.

Живемо в таких часах, коли також інтелігенти міряни майже не женяться, бо нема як. Отже зрозуміло, що й наші кандидати на священиків, хоч за ними завсіди стоїть право женитися, повинні би вязатися нуждою й безвиглядністю наших часів, і можна би вразумлювати їх, щоби не женилися. Але невже ця нужда часу може комунебудь давати право, щоби знеславляв і фальшував цілу історію нашої Церкви? **Невже в целібаті небезпека для будучности нашої Церкви та народу, а в тому знеславлюванні та фальшуванні,** бо це виходить на користь латинників, а нам на загибіль.

(Докінчення буде.) **Єремія Теольог.**

Великі маневри в Італії.

РИМ, ПАТ. Військові кола запевняють, що в липні і в серпні відбуватимуть маневри всі військові формації. Спеціяльний натиск власти мають на співпрацю поодиноких родів зброї головно піхоти з артилерією. При кінці серпня відбудуться маневри цілих дивізій. В цьогорічних маневрах візьме участь пів міліона вояків, у спеціяльних маневрах 19. дивізій. На просторі корпусів з Больцано та Удіне у великих маневрах візьме участь 7 до 8 дивізій і представники найвищої державної влади. Підчас маневрів візьмуть численну участь вищі старшини генерального штабу і звернуть велику увагу на співпрацю летунства з військом. Ці маневри не зменшать ні не припинять акції уряду в східній Африці.

Приїзд німецьких комбатантів до Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. До Ліону приїхало 50 німецьких комбатантів з ревізитою до французьких комбатантів, які були в Штуттгарті. Німецькі комбатанти склали вінок на могилі французьких вояків. Опісля їх привітав у ратуші мін. Еріо довшою промовою, висловлюючись за зближенням обох народів. Кожний з них народів має свої ідеї і своєрідне зрозуміння життя. Одначе кожний зокрема покликаний до того, щоб доложити свою цеголку до загальної цивілізації. Тому добре зробили, що приїхали до Франції.

Вчора відбулось у Парижі перше плен. засідання міжнар. конференції колишніх комбатантів з 11 держав. Цього року вперше беруть участь представники німецьких комбатантів.

—о—

Злучені Держави розбудовують з поспіхом свою фльоту.

Близькі кола до морського уряду запевняють, що фльота Злучених Держав буде щороку збільшуватись одним великим панцерником містоти 35.000 тон. Згідно з програмою розбудови морської фльоти збудують бодай сім таких великих кораблів незалежно від того, чи підпишуть новий морський договір. Крім того ще цього будкетового року збудуть 12 торпедовців містоти по 1500 тон і шість підводних човнів.

—•—

Рішуча заява прем. Ляваля.

ПАРИЖ, 2. 7. ПАТ. Авас повідомляє: В звязку з тим, що нині кружляли різні поголоски на тему намірів уряду премієр Ляваль зложив пресі таку заяву: „Я взявся до роботи, щоби опрацювати разом зі своїми товаришами конечні середники для ратування краю. Хочу, щоби дозволили мені працювати в мирі, і в погідних умовинах. Всі інформації про декрети, які маємо ухвалити, є передчасні. Перестерігаю публичну опінію перед кампаніями, яких вислідом є тільки гра спекулянтів. В такім випадку без стриму зроблю тому кінець. Зрештою уряд має до цього середники. Оскільки будемо ухвалювати зарядження, щоби боронити нашу валюту, треба, щоби всі договорилися в спільнім зусиллі захоплити конечну дисципліну.

┼

Дямян Фуртак

емер. управитель школи в Слободі Долинській п. Долина, помер нагло дня 1. липня 1935 р. в Слободі, в 64 році життя. Похорон відбудеться в середу 3-го липня в Слободі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Згідно останніми вістками повінь у південно-західній Японії зробила більше шкід, як думали. 90 осіб згинуло, 20 пропало без вістки, 800 ранених, 1700 домів зовсім знищених, 200 тисяч будинків є під водою.

— Прем. Леру предложили петицію, підписану 200.000 громадян, що домагаються, щоби помилував засуджених на смерть за участь у жовтневім повстанні. Леру приймаючи делегацію заявив, що провідників повстання уже помилували.

— В Атенах зібралися вчора національні збори, вибрані 9 червня ц. р. Мають вони рішати у справі плебісциту про державний устрій.

— Білгородська преса повідомляє, що міністер внутрішніх справ Корошець, незалежно від зарядження про знищення кари за політичні проступки, попонені в часі останніх виборів до скупщини, рішив покликати на становище тих урядників, яких усунули зараз по виборах зате, що голосували і опозиційні листи.

— Авас повідомляє, що відновлять у Парижі 4. ц. м. франсько-німецькі господарські переговори, які прирвали 24. мин. місяця.

— Жандармерія у Ст. Авольд арештувала двох німців, що робили фотографічні знимки укріплень, які є на східнім кордоні Франції.

Широкі гороскопи.

Не самим воздухом живе людина... В часі літнього відпочинку не треба забувати про тверді життєві конечности про потрібну забезпеку собі істнування.

Посідання льосу Державної Льотерії отвирає широкі гороскопи і дає можність добути такі засоби, на які в інших обставинах і в ощадности цілого життя не вистарчили би. А Льотерія зі своїм додатковим безплатним рідданям виграними, ці гороскопи значно поширює.

Тягнення II-ої класи зачнеться вже 16. липня. Отже час вже відновити льоси тієї класи.

Всеславянський технічний зїзд у Празі.

(Кореспонденція з Праги.)

З нагоди 70-ліття існування чехословацького товариства „СІА" відбувались з кінцем червня: всеславянський зїзд членів СІА, конгрес славянських дорогових інжинірів та конгрес федерації славянських інжинірів.

Т-во СІА відіграло в життю чеського народу, особливо в розбудові його промислової і господарської сили, а далі в організації державного технічного апарату визначну ролю. Тому то 70-літний ювилей відбувся під протекторатом президента Республики Масарика відповідальних державних чинників, та мав характер державної маніфестації пануючого народу — з традиційною всеславянською закраскою.

Чехословацькі горожани сельської і мадярської народности не брали ні зїзді ні в конгресових працях активної участи, вони, згуртовані у власних національних організаціях, не є членами СІА.

На зїзд прибули делегації всеславянських технічних організацій Болгарії, Югославії і Польщі а крім цього делегація відкр. технічного Товариства у Львові (інж. А. Ільюка), від Т-ва укр. інжинірів у ЧСР (інж. П. Сацьків), від російських інжинірів на еміграції і від інших недержавних народів.

Делегації були самозрозуміло приняті сердечно і тепло — відповідно до температури на термометрі політичної конюнктури. А що зїзд відбувався під знаком державних славянських народів, тому усім представникам недержавних народів дано повне право свобідно самоозначитись та станути під одно з прапорів знамен. Представники запримізних Совітів не явились.

Товариство СІА нараховує під цю пору 7800 членів. Є це поважна армія працівників у всіх ділянках технічного знання, о на промисловогосподарському фронті дає повну запоруку тривкого істнування державного організму.

Для порівнання слід зазначити, що Українське Технічне Товариство у Львові нараховує членів 500, Т-во укр. інжинірів в ЧСР 130. Крім цього в інших технічних організаціях, поза межами Совітської України, разом біля 1230 українських інжинірів. Саме стільки членів мало т-во СІА в день проголошення самостійности чехословацької республики у 18-тих роках.

Рівночасно з державним зїздом чехословацьких інжинірів відбувся конгрес славянських дорогових інжинірів і конгрес федерації славянських інжинірів. В одній і другій організації є членами лише представники державних народів і російської еміграції. З розмов українських делегатів із представниками славянських держав вийшло, що вилив на припущення українців до цих організацій хочби на правах російської еміграції є куди гірші ніж були раніше, а то з огляду на загально-европейське політичне положення та з огляду на те, що досі не пощастилось увести в життя Федерації Українських Інжинірів, яка репрезентувала б усі українські технічні організації. Справа комплікується ще й тим, що в недалекій майбутньости запросять представників совітських інжинірів, які поставлять у неприємне положення російську еміграцію, що досі заступала єдину неділиму на міжнародньому форумі, та Югославію, яка не має зі Совітами наладнаних зносин. Вирине теж і українське питання, можливо у новій площині. Цієї справи українські технічні організації не повинні спускати з ока та повинні обміркувати плян поступовання, беручи на увагу, що чергові славянські конгреси відбуватимуться у Варшаві.

У звязку зі зїздом влаштовано виставу перебудови чехословацьких доріг з огляду на поширений автомобільний рух, виставу плянів та проектів модерної реконструкції та будови доріг. Особливо звертає на себе увагу проект трансверзальної дороги з Пільзна до Кошиць, та окружної дороги у Празі для облекшення автомобільного руху в осередку міста. Крім цього відбувались прогульки до більших промислових і торговельних підприємств, до цікавіших будівель водних, дорогових і залізничих у Празі та околиці з відповідними поясненнями та доповідями пропагандивного характеру. Міністерство фінансів влаштувало виставу катастральних мап і методів мірення, подало статистику податкової політики Чехії від 1648 року та статистику недавно переведеної земельної реформи.

Кульмінаційною і кінцевою точкою зїзду і конгресів був як звичайно бенкет і святочні збори у будинку парляменту, що мали бути висловом всеславянської солідарности і братньої любови. Сипались промови і привітання урядових чинників і установ та представників державних народів: Болгарії, Югославії, Польщі і Росії на еміграції. У промовах на технічні та господарські теми не було розходжень і вони залишили по собі поважне враження. Зате в привітаннях на тему всеславянської солідарности не обійшлося без колючок, які спонукують до деяких висновків і міркувань.

Почав югославянський консуль. Він, передаючи привітання від короля сербів, хорватів і словінців, передав його... на адресу російської еміграції з окликом: „Нехай живе русскій народ". Представник російської еміграції говорив іменем Росії. Натомісць представник міста Праги висказав побажання побачити на зїзді дійсного представника Росії (тої, що з нею республика заключила договір). Знову ж представник Польщі, впевняючи, що усіх славян нерозривно вяже спільна славянська кров, закінчив пропозицією: „Кохайми сєн".

Нема то як всеславянські зїзди. На них і богато навчишся і ще більше... набавишся. *А—н.*

Большевицькі фільми і дійсність.

Ревеляції американського робітника-комуніста, що вернувся з Совітів.

Ню-Йорк, 14. червня 1935.

В Ню-Йорку показали минулого тижня совітську фільму під заголовком: „Веселе життя на Україні". Хто бачив на ту фільму, дивувався, до чого приводить цинізм, що представляє щасливими людей, про котрих знаємо, що вони вмирають з голоду. Як технічно фабрикується такий рай серпа й молота, про це дещо пише американський робітник Андрій Смит, що як комуніст виїхав був до Совітів, там працював і щойно там протверезів. Його 14-та з черги стаття про Совіти, та заразом остання. Друкував їх здебільша щоденник „Івнінг Джернал" („Вечірня Газета").

„Коли вибралися поміж чужинних робітників відбувати подорож рікою Волгою і вступали до прибережних сіл, де їх мали витати з музикою і парадою, сюди це вдавалося. Німецькі робітники розпитували в Добринці своїх земляків про положення. Дістали відповідь, що деяких з них писали до Німеччини за допомогою. Тих розстріляли це. Це переповіли Смитові його німецькі товариші. Але, коли прийшли до Камишина і там приняли з музикою, тоді німецькі товариші голосили завзяті промови проти Гітлера, що він хоче помагати своїм землякам в Совітах, а вони цеї-же помочі не потребують. Під ті товариші вернулися в Німеччину і стали дикими гітлерівцями.

У Сталінграді висіли на беріг, щоб оглянути тракторову фабрику. Але ждали 5 годин серед сльоти, а їх до фабрики не пустили. Смит довідався опісля, що це тому, бо урядовці фабрик не були приготовані на їх приняття. Не було харчів, не було добре виглядаючих робітників. Поїхали дальше, минули винищене та опустіле село і приїхали до Астрахани. Тут застали голод і знову вернулися до Сталінграду. У міжчасі тут приготовано бенкет, а юрба приняла їх з одушевленням.

Поїхали дальше з поворотом і вступили до села Енгельс. Воно було вимуждеціле, як переїздили попри нього перед тижнем. Тепер там було повно щасливих людей. Зарізали кілька телят, музика, повно їди. Почав Смит розпитувати, як це могло статися впродовж тижня. Вийшла така комедія: За цей час постягали сотками совітських урядовців з цілої околиці, їх переодягли за колхозників і приготовили бенкет для них і приїзжих. Навіть столи були новісенькі. В дарунку вільно було кожному відвідуючому робітникові, що приїхали кораблем, взяти цілий кавун домів. Оте все, так хитро заінсценізоване, перебрало мірку Смита і він не скривав свого обурення, коли провідник експедиції Цельман робив фільму з оцієї комедії, а не хотів фільмувати голодні села. Смит аж тепер зрозумів цілу гру Сталіна, що своїх власних робітників ошукують, а ті знову зовсім свідомо ошукують інших.

Після свого повороту в Москву Смит дістав припоручення виголосити промову до радіо. Мав записати її наперед. Три рази її цензурували, але таки не пустили. Дали йому готову, щоб він виголосив. Він так зробив. Під небеса вихвалював добробут селян над Волгою. За це дістав 250 рублів. Фільма пішла в світ, а нужда збільшилася.

Пізніше висилали Смита ще на Україну. Тут побачив він всюди сцени, що їх можна прирівнати до найгірших над Волгою. Всюди плач за хлібом, а його продають по 30 рублів за кільограм. Люди проклинали совітський уряд. Смит боявся, що люди його вбють в часі відвідин.

Кінчить свою статтю Смит заміткою, що ніхто не знає, скільки згинуло з голоду людей в Совітах, але цього страхіття ніколи не забуде ціле населення Радянщини.

В сьогоднішнім числі „Івнінг Джерналу" почала описувати долю жінок в СССР жінка Смита, Марія. Каже, що це найстрашніше положення, яке можна собі уявити. Жінки не клопочуться ні кухнею, ні пранням, точно так, як це описують большевики. Але це тому, що нема при чому господарити. Зате жінки перейшли на найгіршого роду невільниці при фізичній праці. А тому, що не можуть вижити із заробітків, віддаються проституції навіть за згодою своїх чоловіків, щоб рятувати себе, чоловіків і дітей від голодової смерти. Пані Смит по імені називає випадки, що зправила діялись в її помешканні: жили там 3 партії у трьох кімнатах і придивлятись тим сценам — це була вічна мука.

У попередній своїй статті Андрій Смит в газеті „Ню-Йорк Джернал" є знаменна заввага про Сталінову пропаганду для заперечення недолі людей в Совітах. „Нерон грав на скрипці, коли Рим горів, а Сталін збирав на фільму образки з добробуту в часі, коли Росія вмирала з голоду" — пише Смит. У вересні 1933 р. голод дійшов до шпиля. В Німеччині розпочали агітацію за допомогу вмираючим над Волгою німцям. З метою представити світові, що це штучна гітлерівська пропаганда, зібрали совітські комісарі чужинних робітників, що працювали у Совітах і з ними вибралися на прогульку. Взяли також і Смита. Поїхали долів рікою Волгою. Але лише у двох містах по дорозі вдалося совітським урядовцям зорганізувати торжественне приняття для отих відвідувачів. У всіх інших не вдалося закрити нужди й голоду. Прогулька затримувалася в 12 містах. Коли прибули до Уляновська, родинного міста Леніна, відразу кинулася до прогульковців голодна юрба. Большевицькі провідниці, що служили тим чужинецьким робітникам як товмачки, зімліли з надміру почувань, бо не могли дальше закрити правди.

В Самарі та в Сизрані бачили трупи померших з голоду всуміж із живими. У Вольську довідався Смит від робітника, що помагав навантажувати прогульковий корабель харчами, головно мельонами, що він дістає лише 10 копійок заплати. Коли Смит запитав провідника прогульки, Цельмана, чому тільки голодних тиняється в тих містах, дістав відповідь: „Це кулаки". Смит запитав при нагоді на березі людей, чому не йдуть до роботи, коли голодні, то дістав відповідь: „Нема пощо йти. Нам і так їсти не дадуть! А про кулаків довідався, що їх зовсім нема, бо їх вистріляли.

У Саратові не міг Смит дальше мовчати і запитав Цельмана: „Чи ви справді ведете прогульку для пропаганди проти Гітлера?" — На це дістав притакуючу відповідь. Тоді Смит підмітив: „Чиж не бачите, скільки тут трупів від голодової смерти? Все це бачать німецькі товариші, що з нами їдуть, а ми всі інші теж не сліпі. Щож ви про це думаєте?" — На це Цельман не відповів нічого.

містю. Жиди, у цьому і сіоністи, як слідно це з голосу посла д-ра Розмарина у варшавському „Моменті", стануть до соймових виборів і переведуть своїх кандидатів, очевидно, з ріжних жидівських угрупувань. Це буде тому, бо — як можна думати — уряд не допустить до виключного сіоністичного монополю на жидівській вулиці, тим більше, що і значна частина жидів собі його не бажає. Відомо теж згори, що не так дуже слабе в центральній Польщі і на сході комуністичне підпілля проголосить бойкот виборів і буде активно у цьому напрямі працювати.

Нова виборча ординація до сойму і сенату є тільки льогічним розробленням нового польського держ. устрою. Оба виборчі закони кривдять нас, українців, незомірно, а виб. ординація до сенату, ставить нас фактично поза скобки, що і піднесено у промовах наших речників у соймі. Виборчу геометрію зроблено так, що викроєно 23 виборчі соймові округи на усіх 104, де українське населення є у такому числі, що теоретично беручи, могли би там вибрати по одному свому послові — отже разом 23 послів на усіх 208 або 11 проц. Іншими словами, в теорії, не у сучасній практиці, могли би ми вибрати 23 послів, якщоб у кожній виборчій окрузі були на листі наші кандидати і участь наших виборців в голосуванні на них була дуже значна. Та це тільки в теорії, хоч і тут теоретичне число 23 українських мандатів є майже на половину менше, що припало би нам на підставі дійсного процентового ключа українського населення в Польщі.

Тими 23 соймовими виборчими округами з достаточним числом до вибору одного українського посла є округи: ч. 53 Берестя над Бугом, ч. 54 Кобринь і ч. 55 Пінськ — всі три у поліському воєвідстві; дальше: ч. 56 Луцьк, ч. 57 Ковель, ч. 58 Сарни, ч. 59 Рівне і ч. 60 Кремянець, всі пять на Волині; врешті в Галичині: ч. 61 Тернопіль, ч. 62 Золочів, ч. 63 Бережани, ч. 64 Бучач і ч. 65 Чортків — всі пять тернопільського воєвідства; ч. 66 Станиславів, ч. 67 Коломия; ч. 68 Калуш і ч. 69 Стрий зі станиславівського воєвідства та ч. 72 Львів повіт, ч. 73 Сокаль, ч. 74 Перемишль, ч. 75 Дрогобич, ч. 76 Самбір і ч. 77 Сянік з львівського воєвідства. Судячи по дотеперішній практиці, з тих мандатів не дістанемо ні одного у поліському воєвідстві. На волині буде мабуть 5-ох інкамерованих українців, з можливістю зміни деяких дотеперішніх осіб. Це, здається, не змінить теж сучасного волинського режіму, який так яскраво і безпощадно скритикував варшавський консервативний „Час" ч. 172 з 25 червня ц. р. у передовій статті під наголовком „Две політикі кресове", що її зреферовано в „Ділі" ч. 169 з 29. червня ц. р.

Лишається для нас 15 східно-галицьких виборчих округ без двох округ міста Львова (ч. 70 і ч. 71), на які ми, здається, не можемо рахувати. Але і в тих можливих 15 виборчих округах не легко буде попасти українському незалежному кандидатові на список соймових кандидатів, що його вирішують окружні виборчі збори делегатів територіяльної самоуправи і професійних організацій. До цього треба відповідної підготовки і на місцях і у проводі.

Та все те у більшій частині виборча техніка і тактика, що самі собою не вирішують ще засадничого питання, йти нам до виборів, чи не йти і вибори збойкотувати. Таке питання було вже перед нами в 1922 р. Тоді рішено і переведено бойкот соймових і сенатських виборів і це сталося відомими жертвами тисячів арештованих наших найсвідоміших громадян. Збойкотування згаданих виборів рішив міжпартійний зїзд передових діячів з краю в серпні 1922 р. у Львові, якого абсолютна більшість заявилася за виборчою абстиненцією. Сталося це під натиском тодішнього галицького еміграційного уряду у Відні, а мотивами були невирішені ще юридично у міжнародньо-правному розумінні взаємини Східної Галичини до Польщі. Для ствердження історичної точности згадаю тут, що була на цьому зїзді дуже поважна числом меншість, до якої належав і я, що була проти виборчого бойкоту і то як раз для оборони і успішнішого збереження широкої правно-державної окремішности Східної Галичини навіть і на випадок її правного прилучення до Польщі. Одначе ця меншість піддалася льояльно більшости зїзду в імя національної дисципліни і солідарности і тоді цілий український незалежний табор пішов одною лавою за виборчим бойкотом.

Сьогодні з історичної перспективи може кожний з наших громадян сам осудити, де була тактично-політична рація — у більшості чи меншості. Виборча лекція з 1922 р. повинна нам і нині придатися. Вправді внутрішні відносини в Польщі є тепер інші, як були перед 13 роками, зовсім інша конституція і не демократичне виборче право, та і не ті самі наші власні політичні мотиви. Нема передовсім цієї нерозривної єдности нашого політичного національного фронту. Зовнішні удари, які стрінули на[с] о[...] в Польщі, в неменше щораз си[льніше] [...] щення червоною Москвою Заб[ор]ючанської У[кра]їни при повній відсутності в у[р]ядових [...]ських кругах якоїнебудь конст[р]уктивної [кон]цепції у великому українському питан[ню], врешті при недостачі у нас самих доне[...] реальної на нині політичної програми — не [да]ли нам позитивних політичних успіхів [в] Польщі.

Такий стан був пригідним [п]ідложем [для] витворення у нас своєрідної психіки і полі[тич]ної тактики до націоналістичного підпі[лля] включно. Вона не дуже то корисна для виб[ор]чої активности, якщо візьметься під увагу [...] волі ще у нас поширений політичний прим[іти]візм, а навіть живу ще демагогію та відсутні[сть] у декого з наших провідних людей почу[ття] історичної відповідальности. Оцінюючи те [...] треба рахуватися з фактом, що гасло, ки[нене] зі соймової трибуни нашими соціялістами [і ра]дикалами, може знайти резонанс не тільки [в] їхніх партійних кругах. Підхоплять його і [на]ціоналісти і т. зв. Фронт Національної Єдно[сти] і тут вже самозрозуміло, — наше підпілля, сельроби і комуністи.

Чи з уваги на все те маємо піддатися [...]мінкому гаслові бойкоту виборів? Думаю, [...] Навпаки! Мусимо заздалегідь приготовля[ти] наше громадянство до участи у виборах та [...] робити всі можливі заходи, щоби вони сер[ед] створених обставин випали для нас можли[во] як найліпше і щоби нашими репрезентант[а]ми у польському парламенті були люд[и], що мають довіря нашого громадянства і, що [та]кож важне, почуття великої відповідальнос[ти] перед дальшою нашою історією. Інакше нашим[и] репрезентанами будуть номінальні українці [...] це вже було в 1922—1927 рр., що їх вибер[...] не наші чинники, як свого часу вибрали тати[...] Будуть це не посли, а „післанці", що заступат[и]муть інтереси тих, хто їх вислав.

Не менше мусимо вважати і на загальн[і] українські політично-національні інтереси.

Ми політично за вбогі, щоби позволити с[о]бі на люксус бойкоту виборів і на мою думк[у] [не] можемо повторити того, що зроблено в осе[ни] 1922 р.

Завданням політичної тактики і досвіду на[ш]ого проводу буде перевести відповідну підго[]товку до виборів, щоб дістати належну і полі[]тично-вартісну парламентарну репрезентацію.

Д-р Степан Баран.

Наради сенатської комісії над виборчою ординацією.

ВАРШАВА, 2. 7. ПАТ. Вчора пополудні почались наради конституційної комісії сенату над проєктом виборчої ординації до сойму. Референт сен. Левенгерц обмежився тільки до характеристики змін у проєкті, які приняв сойм і поставив внесок, щоб приняти текст проєкту ординації, який устійнив сойм. У загальній дискусії промовляли проти проєкту представники поодиноких опозиційних клюбів, складаючи відповідні заяви. Сен. Ґломбінський (енд.) заявив, що проєкт суперечить конституції. Сен. Вольніцький (...) домагався, щоби число послів підвищити до 2[..] і щоб громадяни мали змогу зголошувати кандидатів на послів. *Сен. Ю. Павликовський* (Гр. Клюб) зголосив низку поправок.

Опісля відбулась подрібна дискусія і засідання відложили.

—o—

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ. 11

Поза партією віста.

(Докінчення.)

— Ваша правда — відповів я, ще глибше затаївши в собі все те, що я знав більше у цій справі від нього — це залишиться навіки таємницею і булоб навіть добре кинути на неї ще густіший серпанок аж до часу, коли про неї ніхто не згадуватиме і словом.

— Поправді — говорив він далі — є на світі тільки дві особи, що знають дійсний стан, та навряд, чи вони подадуть його до прилюдного відома — і при цьому всміхнувся кутком своїх уст. — Один це Мармор Каркоель, тепер в Індії, куди виїхав з валізою повною золота, що виграв у нас у карти. Його не побачимо ніколи. Другий — —

— А другий? — спитав я здивований.

— Ага, другий — і при цьому підморгнув оком, переконаний, що робить це дуже дотепно — за якого можна ще менше боятись. Це сповідник графині, висеус, той грубий абат Труден, [...] його недавно перенесли на вище становище [...]

Мене вразила думка, що кинула краще, ніж інші подробиці світло на цю жінку так природно замкненої вдачі, яку такий спостерігач в окулярах як Тарсіс, називав лицеміркою за те тільки, що вона зуміла поставити свою енергійну волю понад усі пристрасті, мабуть на те, щоб подвоїти своє метушливе щастя. Кажу до Тарсіса:

— Ви помились, шеваліє. Смерть, наближуючись до тієї жінки, що повинна була жити в XVI-ому віці в Італії, а не в нашому нинішньому, не моглаб зірвати печаті із замурованої її душі. Графиня Стассевіль умерла так само, як жила. Голос священика розбився об цю непроникливу вдачу, що взяла із собою таємницю у могилу. Якби вона вміла була перелити своє каяття у серце представника вічного милосердя, то в її жардиніерці не булиб знайшли нічого".

На цьому оповідач закінчив історію того роману, що нам був приобіцяв і з якого виявив нам лише те, що сам знав, — кінчики зверха. Всі мовчали зворушені. Кожний залишався із своєю думкою і власною уявою доповнював цей дійсний роман на підставі кількох незвязних подробиць. У Парижі, де так легко дотепом проганяють за двері кожне глибше зворушення — мовчанка у сальоні, де зібралось веселе товариство, була найкращим доказом, що оповідання залишило вражіння.

— Як прегарно виглядає гра віста [...] партією віста! — сказала баронова Сен-Альбен, що грала в карти, як стара амбасадорка. — Т[е], що ви кажете, це дуже правдиве. Правда [...]лена тільки наполовину робить більше враження, ніж якби ви поперевертали всі карти і побачили як дійсно виглядає вся гра.

— Це фантастика дійсности — сказав [...]важно лікар.

— Ах! — сказала палко панна Софія Р[...]сталь — життя нагадує музику: вони більше промовляють мовчазними павзами, ніж акордами.

Вона глянула на свою щиру приятельку, горду графиню Дамналія, з ненарушним бюстом, як гризла кінчик свого віяльця із слоневої кости, інкрустованого золотом. Що можна було вичитати у блакитно-сталевих очах графині? Я не бачив її лиця, тільки плечі, що злегка вкриті перлинами поту, заступали їй лице. Казали, що вона так само, як графиня Стассевіль мала силу вміти ховати неодну пристрасть і неодне щастя.

— Ви попсували мені мої улюблені квіти — сказала баронова Маскранні, звертаючись до оповідача. І зламавши цілком невинну троянду, яку винула вона зпоза свого корсету, розкидала останки з якоюсь жахливою мрійливістю:

— Пропало! не буду вже більше [...] резеди!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

В ОБЛИЧЧІ НОВОГО ФАХОВОГО НАПРЯМУ НАВЧАННЯ.

Новий шкільний рік принесе частинну реалізацію великої програми, що її намітило міністерство освіти в Варшаві. Появляться **перші фахові гімназії** з правами загальнообразуючих гімназій. Купецькі гімназії, а з промислових гімназій: механічні, електричні, кравецькі і шиття білля — мають відкрити перед молоддю значно більші зарібкові можливости, як їх давали ріжні гімназії.

Ми не беремось тут до обговорювання детайлів цієї реформи. Хочемо тільки звернути увагу на те, що **їй присвячено в нас досі значно менше уваги,** ніж вона заслуговує. Поляки не тільки у фахових органах, але і в цілій політичній пресі реєструють усі вісти дотично цієї справи, коментують їх і дискутують. У нас тиша, хоч справа фахових гімназій **мусить зацікавити** широкі кола нашого громадянства як із національного, так і з практичного боку.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НОВОЇ ЗБІЖЕВОЇ ПОЛІТИКИ.

Зміна збіжевої політики, про яку ми згадали в „огляді", викликала широкий відгомін. Аграрна Агенція у свому бюлетині з 29. червня, обговорюючи заповіджену зміну, пише м. і. ось-що: „Зусилля міродайних чинників, основане на форсуванні збіжевої політики, щоби тим способом прийти з допомогою хліборобам, не мало майже ніякого практичного значіння, бо нужда на селі щораз то більшала. Малоземельні і безземельні, а перш за все величезні маси безробітних селян, стаючи консументом уже при раннім передновку, відчували не тільки брак зерна для сіяння, але і його дорожнечу, як теж дорожнечу хліба й муки. Через те заповідження зміни дотеперішньої політики **без сумніву може змінити поважно положення на селі".**

Хліборобські Палати підготовляють у звязку з новими засадами збіжевої і годівельної політики широку акцію, щоби хлібороби могли використати нові можливости. Дотичить це в першу чергу використання збільшених кредитів. Як подає останнє число журналу „Польска Господарча" — Хліб. Палати хочуть повести широку інформаційну акцію щодо кредитів і держання подачі збіжа.

На 6. липня ц. р. скликаний до Варшави **сільсько-господарський зїзд,** який обговорить нові напрямні сіль.-господарської політики уряду. Засадничий реферат виголосить дир. рільничого департаменту д-р Адам Розе.

ПЕРШІ НАСЛІДКИ В ПОЛЬЩІ ДЕВІЗОВОЇ РЕГЛЯМЕНТАЦІЇ ДАНЦІҐУ.

Попереднього разу обговорили ми коротко те, як зіпсувались відносини між Польщею і Данціґом. Це справа тепер гостро актуальна, а хід конфлікту виявляє, яку велику господарську вагу має Данціґ, не зважаючи на істнування власного порту Ґдині. Це врешті і признали польські публіцисти, що з приводу „свята моря" посеред усіх гимнів для Ґдині, зазначували її недостачі особливо в приватно-господарській і фінансовій організації. Польща — як відомо — бажаючи рятувати не так Данціґ, як і свої інтереси, пропонувала свою поміч. Данціґ її не приняв. Дехто, як ось Ф. Млинарський (Курер Варшавскі ч. 175) вважає відкинення польської оферти щастям для Польщі. „В разі валютової уніфікації — пише він — моглиб данціґські банки створювати штучні рухи в платничому білянсі Польщі. Ізоляція, яка є сьогодні її силою, покінчилась би. Від сторони Данціґу все можна би очікувати пертурбацій, бо кооперація данціґських банків не булаб достаточно щирою і льояльною.

Очевидно Польща шукає засобів, щоби змусити Данціґ зревідувати своє девізове становище. Воно — звісно — заморозило поважні польські капітали в Данціґу. Ось у „Деннику Законів" і „Дн. тариф і заряджень залізничих" появився розпорядок, який впроваджує обмеження в особовій і товаровій тарифі. Це перший удар, вимірений у Вільне Місто Данціґ. Можна сподіватись, що натиск буде більший.

ТОРГОВЕЛЬНІ ОБОРОТИ ПОЛЬСЬКО-ФРАНЦУСЬКІ ПАДУТЬ ДАЛЬШЕ.

Торговельні обороти — це слаба сторінка у взаєминах Польщі із Францією. Не зважаючи на переконування Франції з польської сторони, що вона повинна підтримувати господарську справу Польщі та не зважаючи на вірність останньої для золотового бльоку, Франція веде безпощадну контингентову політику з некористю для Польщі. Французька статистика виказує за І. квартал ц. р. спадок акт. сальда Польщі на 10.898 тис. франків у порівнанні з І. чвертьріччям пов. року (3.500 тис. супроти 14.398 тис.). Для Польщі, якої останні торг. біляни пасивні, це таки зовсім поважна справа.

Світова хроніка.

НА ПОРОЗІ ДРУГОГО ПІВРІЧЧА.

Покінчилась перша половина року 1935 такимиж „побожними бажаннями", якими кінчились усі останні календарні періоди. Конгрес Міжнар. Торговельної Палати ухвалив постанови про „свобідну виміну товарів і капіталів" і про конечність стабілізації валют", бо це „перша умовина повороту до економічної рівноваги" і т. і. Водночас телеграфічні агенції розносять по світі вісти про зірвання торговельних переговорів французько-німецьких, про митну війну німців з румунами від 1. липня ц. р., про додатковий розпорядок до девізових обмежень у Данціґу, про безнадійність стабілізації валют, тощо. Коротко: теорія розходиться дальше з практикою. Теоретичну економіку репрезентують делегати на ріжні міжнародні зїзди, ріжні вчені і публіцисти, а практичну економіку репрезентують уряди, які кермуються виключно державним егоїзмом та вимогами моменту. Потрясення, що їх ожидає світ в осені (нова атака на бльок золотих валют, евентуальна інфляція доляра, девізові загострення в державах, які ще не звязали вільного обороту девізами, тощо), бентежить теоретиків і практиків, не зважаючи на літню пору, коли то одні і другі хочуть відпочинку. Ну щож? Осінь недалеко, а там зима і знову побожні бажання і щораз менше почувань міжнародньої солідарности.

В. Н-вич.

За зміну литовської політики.

БЕРЛІН, 2. 7. ПАТ. „Остекспрес" повідомляє з Ковна: Щоденник „Рітас" помістив статтю домагаючись нової орієнтації у закордонній політиці Литви. Щоденник пише, що Литва не може вести постійно політики вижидення. Теперішня ситуація змушує Литву негайно рішитись і ясно поставити справу конфлікту з двома великими сусідами себто з Польщею і Німеччиною. Щоб осягнути цю мету Литва мусіла би понести жертви.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

СОНЦЕ В АССІЗІ.

...Не стану вам говорити про Ассізі, що лежить 424 м. над поверхнею моря; що має до 10.000 душ населення; що єдиний промисл містечка це мистецькі вироби з заліза, францісканські мережива, кераміка; що орного поля мають ассізани до 10 тисяч гектарів, пасовиськ третину того, а ліса половину. Хоч усе те може бути декому цікавим тлом самого життя міста, то проте воно мене мало цікавить.

Краще говорити про сонце, про золоте сонце, що топить у своїх проміннях і містечко і його поля і ліси й пасовиська.

Останній раз, тому два роки, був я тут теж літом. Сонце палило пожниві поля. Достигав виноград. Темнів овоч маслинки. Поглиблювалися далі: була недалека вже осінь.

Те саме найшов я знову: і сонце і виноград і всю розкішну природу.

Від стації рівною дорогою серед піль. Жайворонки співають жагуче і любо. Від кожного тону синява неба все глибшає. Комахи та всякі кученята бренять так радо і настирливо, що придорожні квіти слухаючи їх, ніяковіють. А на горі перед вами підноситься місто, як таки справжня драбина Якова: легко, далеко, мов гомін середневіччя. У сонці — місто ясно сіріє.

Сходимо у вузьку доріжку, що тоне в зелені дерев. Крізь віття — ліворуч на арках ренесансу — єдині ці арки, що в ренесансі тут так дотепно розгостилися! — знімається монастир і базиліки св. Франческа. Наше товариство доганяє осла, що суне вперто під гору. За ним іде старший дядько, підхмелений, усміхається та недбало підтримує парадні штани.

Перейшовши браму міста, ми ввійшли у вузенькі, чистенькі вулички. Присадкуваті, середневічні доми, чи то пак домики, глядять на нас своїми давніми супокійними очима. Стіни домів покриті білявою пилю і вони зовсім схожі на старих дідуганів. Майже біля кожного малого вікна звисають у вазонках квіти. Де-де квіткою вихиляється з вікна молоде обличчя жінки. А ось вам картина, яку побачите на образах мистців раннього ренесансу: вузенька вуличка, що пнеться гостро вгору, одноповерхова хата, а до хати ведуть зовні вузенькі стрімкі сходи, обабіч заставлені квітами у вазонках. Угорі сходи кінчаться двома романсько-умбрійськими арками. З однієї арки, з цієї тінистої тихої глибини, вихилена чорна голівка молодої жінки, якої чорні очі ще більше палають при її яскраво жовтому одязі. А вгорі синява.

Вузенькими та мозольними вуличками підходимо до майдану міста. Щохвилинно праворуч крізь стрімголовну сіру поміж домами прогалину вривають сині, то мягко-зелені далини Умбрії, що тонуть у ясних безвістях. Що хвилини ліворуч похитується пальма, то важко та гордо мовчить кипарис при вуличці, що веться над вами. На майдані водогрій бє свіжими бризками, а голуби лопотять крилами. В сонці біліють давноримські колюмни святині Мінерви. Ще шмат дороги і перед нами від віків потемніла фасада церкви Руфіна, з 1028. р. Стиль — примітивно-романсько-умбрійський. Дві пави, що пють воду з джерела життя, над правими дверми, дають вам рефлекс і византійства. Обабіч головних дверей два льви розсілись. Над ними одвірками йде орнаментом бій між ящурами. Вгорі в арці — плоскорізьба: Мадонна з Сином та двома святими; примітив такий, що чим менше роздумуєте над мистецтвом сучасности, тим більше розкошуєтеся ним. І до церкви св. Кляри зайшли. З високої ґотицької стелі глядить на вас небо фресків фльорентійської школи XIV. в. На стінах: тут — Мадонна з XIII. в., там Христос із XIV. в., в головній абсиді Розпяття, хрест — мальовило пізанської школи з XIV. в.

•

В обідній порі всі церкви зачинені. Наша кумпанія пішла на доріжку, що за містом веде на цвинтар. По дорозі натрапили на картину, яка всюди в світі однакова: мати з сином, а може теща з зятем, посперечавшись, пустила за ним гідною цеглою. Словом: не по францісканськи хтось з них поступив.

У тіні густого та широкого кипарису ми й отаборилися. Таки біля дороги. Розпалене сонцем тіло зі снагою припало до свіжої молодої трави, яка запахла ароматом піль. Біля наших ніг далеко стрімко вниз прірва, широка та радісна, що стелиться до далеких верхів. А над головами така сама глибока прірва блакиті. Внизу — вються доріжки білі до болю, мов ними розпалене золото пливе. Вгорі — хмарки проходять і тінню піт із чола людини втирають. На самому дні долини в білому річищі річки, що вже висихає, ізмараґдом тремтить струмочок. Від плеса струмка відбивається і лящить простірно, дзвінко спів соловіїв. То сплеться промінням сонця, то поволом несеться леготом вітру у спеку дня. Кує зозуля десь там у лісі. Летить жайворон і спів по квітах розсипає, по тих полевих, повних квітах. А біля того квіття роєм бджоли вються: такі то вже солодкі ті квіти від співів соловіїв та жайворонків. Бренять жучки весняними тонами: скільки колірів квіток, стільки й тонів. Як жук присідає на траву, то бренінням землю напоює й земля теж бренить. Рівною чередою, мов вівці до водопою, йдуть по небі білі хмарки.

— Петре! Бач, як природа Ассізі пишається своєю красою колірів? Ану, ґайда! Відчиняй касету! Брязкочи й ти колірами так, щоб аж тобі природа позаздрила, — хтось із нас просить, примовляє до Петра Холодного.

Петро, прижмуривши очі, здорово сербнув того краєвиду і відчинив касету. Але ще поліз у кущі за якимсь жучком. Ще ультрамариною вималював два чи три слимачки й так пустив їх. Ще шишку з кипарису зірвав. Вкінці скинувши блюзку та розстібнувши краватку, взяв касету між коліна. Накинув олівцем шкіц: зліва зачепив горішню базиліку, зором пігнався долиною аж до Порціюнколі. Взяв пензель у руку й став приглядатися далечині.

— Пеш, Петре, ці простори! Пий, та гляди, бо краєвиди Ассізі, як і вино його: соняшно-легкі, але впитися можна!

— Ні, не буду малювати, бо не буде часу скінчити, — відмовився Петро.

Всі ми запротестували. Я — проти мого переконання. Бо краєвид Ассізі це не так собі: сів і намалював, особливо, коли хто його вперше бачить. Цей краєвид можна порівняти з цінним

Військова нарада на Кремлі.

Віденська преса пише, що на Кремлі відбулася кількагодинна нарада, в якій взяли участь: Сталін, Літвінов, Ворошилов, Тугачевський і ген. Бліхер. На нараді обговорювали висліди переговорів генеральних штабів Франції і СССР у справі безпеки в середущій і західній Европі. Головною темою нарад була справа, яких засобів мають хопитись Франція і СССР на випадок збройного конфлікту Німеччини з якоюсь европейською державою.

Ворошилов і Тугачевський висловлювали погляд, що Італія і Франція можуть одночасно оборонити кордон Австрії і Чехословаччини перед німецькими військами. На нараді рішили теж порозумітись з генеральними штабами Франції і Чехословаччини у справі забезпеки наддунайських країв.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Новий удар проти Рузвельта.

ВАШИНГТОН, 2. 7. ПАТ. Домагання през. Рузвельта, щоби розвязати спілки, які мають концесії на інституції публичної ужиточности як газівні, електрівні, водопроводи і т. д. сенат затвердив. Тому, що палата репрезентантів домагання президента не узгляднила, скличуть засідання поєднуючої комісії обох палат, щоби дійти до компромісу в цій справі.

Вистава вибраних експонатів з Музею Визвольної Боротьби у Празі.

Від 30. травня до 9. червня 1935 була в Празі вистава вибраних експонатів з Музею Визвольної Боротьби України, улаштована Музеєм з нагоди 10-тиліття свого істнування, щоб дати можливість ширшій громаді познайомитися з памятками які зберігаються в Музею. Тому, що домівка, в якій тепер міститься Музей Визвольної Боротьби України, як відомо, дуже тісна і не лише не дозволяє на влаштування в ньому якоїсь спеціяльної вистави, але не може вмістити і кільканацятьох відвідувачів одночасно, виставу довелося примістити в одній салі Мистецько-Промислового Музею, що находиться в центрі Праги, напроти чехословацького парляменту. Біля будинку Мистецько-Промислового Музею на спеціяльній щоглі весь час, поки була ця вистава, маяв блакитно-жовтий прапор, згідно з тим звичаєм, що його додержується Мистецько-Промисловий Музей при влаштуванні чужонаціональних вистав.

На виставі можна було оглядати і ті памятки, що їх не показано в домівці Музею Визвольної Боротьби, бо як і більшість памяток Музею, лежать вони там запаковані. На виставі були заступлені всі відділи Музею, крім музейної бібліотеки та відділу періодичних друків. Отже були фотографії з життя Українських Січових Стрільців; праці українців-полонених у Німеччині за світової війни (табори Раштадт, Зальцведель і ін.), численні фотографії з таборового життя, таборові гроші, фотографії з життя Союзу Визволення України; окрему вітрину займали ріжні друковані універсали (м ін. Універсал Державної Думи в Росії з 1906 р. укр. мовою, III. Універсал Центр. Ради, відозви (серед них декілька українською та польською мовою з листопадових днів у Львові, а також проклямації повстанських отаманів Григорієва та ген. Гулого-Гуленка), накази та закони; фотографії (Третій Український Військовий Зїзд у Києві в жовтні 1917 р., „Синежупанники“, студентська чота, перегляд війська у 1919 р. та ін.), військові шапки, мундури, кулі, багнети, відзнаки, малюнки одностроїв, образи І. Іванця; з дипльоматичного відділу були виставлені фотографії з моменту підписання Берестейського договору в 1918 р., фотографії документів з мирових переговорів між Україною та Сов. Росією в Києві в 1918 р., фотографії персоналів головніших українських посольств і дипльоматичних місій в чужих державах; далі були фотографії з життя інтернованих українських вояків у Чехії та Польщі, зі студентського життя, портрети визначних українців, що померли на вигнанні, портрети українських письменників, розстріляних у 1934 р., фотографії Української Республиканської Капелі Ол. Кошиця, фотографії з життя української еміграції в Америці; також був заступлений мистецький відділ Музею графікою (Г. Нарбут, В. Масютин, В. Касіян, М. Бутович, В. Цимбал, І. Мозалевський, О. Кравченко, О. Кульчицька, О. Усачов і ін.), різьбою (С. Колядинський, В. Масютин, В. Касіян і ін.), образами (О. Грищенко, І. Іванець, М. Кричевський, С. Колядинський та ін.).

Серед щоденних відвідувачів вистави, певна річ, переважали українці, але досить багато було й чужинців, головно чехів і німців; були відвідувачі і з дальших країв, як з Італії та Голяндії, а також наші приятелі білоруси та грузини. Всім відвідувачам вистави впорядчики давали потрібні пояснення. Підчас вистави відвідувачі могли також складати ювилейний дар на Українськи Дім у Празі для Музею Визвольної Боротьби України; серед жертводавців було двоє чужинців: п. В. Куклік і п-і Р. Поль, які виразно попросили прийняти і від них пожертву.

маляхітом: зелений, та яка багата скаля тонів, яка райдужна зелень.

Ми гуторили, та все про простори: о. ігумен Заячківський і я про степи Поділля, а Нестор про зелену Буковину. Пані Іда про свою Румунію.

А долами тонами флейтів плили співи соловіїв, жайворонків.

•

Зі опеки сонця у чудову прохолоду горішньої базиліки св. Франческа. Струнким ґотиком знімається високо стеля. По ній беріжками веселкою веться орнамент джіоттівської школи. Тієї самої школи й фрески на стелі. На стінах — двадцять шість фресків самого Джіотта: історія життя св. Франческа. А дальше — вже лиш тінь, мов фотографічний неґатив, фрески Чімабуе. Переходимо сходами в долину до долішньої базиліки Франческа. Під цими романськими зводами, в цій містичній темряві, яку розяснюють лиш обличчя Мадон Льоренцеттія, очі Кляри пензля і душі Сімона Мартінія, живі коліри Джіотта у чотирьох великих фресках над головним престолом, — людина поринає у забуття. Находить забуття й у похиленій голові Мадонни Чімабуе й у ритмічному злеті янголів біля Неї. Ще більше дивної тиші найде в крипті святого Нуждера — під долішньою базилікою.

•

Бути в Ассізі й не відвідати церковці Сан Дамяно, біля якої є монастир, — це все одно, що бути в Італії й не бачити Ассізі. Сан Дамяно, це душа поезій св. Франческа.

Недалеко — добра верства за Ассізі, на узбіччі гори. Стрімкою горою удолину. Посеред маслинок, яких покручені пні, мов похилені у роздумі черці, посеред молодого зеленого віття винограду, посеред зелень пшениці. Входите на невеличке перед церковцею С. Дамяна подвіря, вимоще рівними плитами. Низькі три портики, які творять перед входом до церкви маленьке атріо, своєю простотою тієї романсько-умбрійської архітектури, давньої-давньої, своєю сердечністю розпяття арки, найкращі, які я колинебудь бачив! Фронтон церкви і портики це сірий, простий камінь: тут, у сонці, серед піль, де волочки небом стають, серед ясної зелені маслинок, — цей сірий тон дуже мельодійний.

В середині церковці — тиша. Ліворуч у маленьких лавках — на дві особи одна лавка — чотири черниці Кляриси вечірні молитви читають: півгомоном, так тихо, що сонце, яке вливається дверима в церковцю, несучи на своїх баских проміннях запахи піль, — більше гамору робить. Праворуч, сидить старенький, під вантажем літ похилений чернець. За ними малий хлопчина всією душею молиться.

Вся церковця, яку ще святий Франческо своїми руками сам направляв, уся почорніла від диму свічок та кадила. Ще десь тремтить полумя свічок Франческа та Кляри, а дим із тих свічок прослався по цих стінах. Над головним престолом висить Розпяття. Я вперше бачу, скільки нечуваної сили виразу має те візантійське обличчя Христа. Праворуч біля мене на стіні св. Кляра зпоза віків глядить тими добрими очима які лише Сімоне Мартіні вмів передати. Ліворуч, у фрамузі, давніх віків фресок Мадонни зі Сином і святими. Далі — фрагменти фресків: продовжна делікатна рука, коси, одяги. Все за серпанком віків. У глибині за престолом малесенька абсида, а в ній фресок Мадонни зі Сином знімається над крилосом: і крилос той маленький.

В церковці дальше несеться тихими, але чистими, голосами молитва черниць. Слухаєте й не думаєте покидати цієї церковці: закуреної, низенької. Де зза туману віків лиш Христос глядить тими самими очима, так само, як і тоді, коли тут до Франческа промовив. Тай св. Кляра вже віками слухає своїми ясними очима оту молитву черниць.

Біля престолу, праворуч, вузенькими, стрімкими сходами вгору входиться до келії св. Кляри: вузенька, маленька, сірі стіни, лиш угору йде в безмежжя, у синяву неба, яке є стелею келії. Тут Кляра молилася. Тут вона, оттам за муром келії, на схилі гори, між виноградниками та маслинками, приготовивши для недужого Франческа хатину з зеленого віття, слухала його, як він співав свою „Пісню братові Сонцю“. Звідсіль глядiла на сині безмежжя долини. Ці двері, що тепер уже більше схожі на дивну вережку, яку віки виткали, вона зачиняла за собою, за світом.

З келії праворуч кількома стрімкими та вузенькими ступнями входите до каплиці: низенька й тиха-тиха. Єдиний тут гомін, це шорох крил ластівок, їх передвечірній цвіркіт. Тут вони й гнізда мають, тут вони утрені та вечірні цвірінькають, вилітаючи від часу до часу віконцем у малесенький портиками обнятий городець. У городці — квіти, зелень, посередині криниця.

Стомлені душі, що в житті шукаєте правдивої, чистої, найблагороднішої поезії та супокою і не находите їх — тут, у Сан Дамяно в Ассізі, найдете її. Не лише супокій, а в супокою й силу найдете тут. Єдиний тут гомін: сонце, ластівки, джерельце, що дзвонить у проміннях заходячого сонця, мов черниці вечірню. А ніччю єдиний гомін — джерельце і зорі і, інколи, рев осла.

Сонце до заходу хилилося. Ми подалися полевими доріжками до залізничої стації. Схилом-схилом у долину. Перед нами весняні простори.

Тут весна справді янгольська. На ній лиш хитон коліру розсміяно-сепіової зелені. У цей хитон вкладається на ній тонами елегій Сімоне Мартінія. Кожна складка хитону — фрагмент його душі. Маслинки, мов ранні тумани, що росами стеляться долинами. Де-де ці роси блищать на хитоні весни, як зорі на небі.

Не треба в Ассізі Мефістофельського: „Зупинися, хвилино! Ти прегарна!“ Все тут гарне і завсіди.

Все нижче сходимо на головний шлях. Тут, там біля стежки зпоза віття визирне спалене сонцем темно-смагляве, поморщене старе обличчя жінки, то мужчини, в якому миготять чорні очі.. Під перші роси, як сонце заходить, хопти для худібки смикають.

В далях Порціюнкола синіє. А сонце вигідно сідає за рубець верху гори...

Рим, червень 1935.

ВІДГУКИ ДНЯ.

У поїзді.

В ваґоні мов у печі. Не помагає швидкий рух поїзду, ні вітер, що ось зараз при шляху так низько нагинає колосисті хліби. Сонце сипле приском на землю, а на поїзд подвійно.

В ваґоні душно і сонно. Подорожних як селедців у бочці. Мовчать, дехто пробує заснути, а всі пріють.

Сиджу і я. Читати не хочеться, дивитися крізь вікно — нема на що, послухав би — колиб хтось щось розповідав.

На останній лавці чую врешті якісь голоси. Пересідаюся туди. [illegible]же розжену нудьгу, може навіть задрімаю. Залежить про що і як оповідають.

Бачу якась пані в зеленім костюмі і студент у синій шапочці. Десь якесь слово докине старший пан з кривим носом як у яструба.

— To pani z Wileńszczvzny? — всміхається привітно студент.

— Właściwie, jestem z Galicji, czy jak to teraz mówią z Małopolski...

— Bo to jest, proszę panią, jedyna i historycznie i logicznie sprawiedliwa nazwa.

— Owszem, owszem. Więc jestem z Małopolski, ale już dziesięć lat mieszkam na Wileńszczyźnie.

— A ładny to kraj?

— Cudowny. Tylko lud ciemny, biedny, ale do-o-obry — протягнула по білоруськи.

— A cóż tam panowie Litwini? — блиснув оком студент.

— Ogromnie uparty naród. Nic nie chcą pamiętać, co my im dobrego zrobili. Ogromni szowiniści.

— I co oni sobie myślą! — вибухає студент. Tworzą na gwałt jakiś nowy naród. Kto to dawniej słyszał!? Litwin, to był Polak, który pochodził z Litwy! To rozumiem. Ale Litwin — jakiś osobny naród, naprawdę śmieszne.

Пані в зеленім костюмі хотіла щось вияснювати, але, видно, узнала за зайве, бо тільки перейшла на білорусів.

— Białorusini to bardzo poczciwy ludek.

— No tak. Słyszałem o tem — заявив авторитетно студент. Ale niech mi pani powie, skąd tyle słów niepolskich w ich języku?

— Nu, przecież to język bardzo zbliżony do rosyjskiego.

— Powiedzmy: zepsuty rosyjskim! — поправив студент. Oni są przecież rzymsko-katolicy?

— Tak, ale nie wszyscy. Są i prawosławni.

— Widzi pani! I tutaj Rosja zostawiła po sobie ślady. Ale ja mam wrażenie, że to się da odrobić.

Ogromnie opornie to idzie — зітхнула пані. Niedaleko granica., bolszewicy i wogóle Rosja...

— Albo weźmy Rosję... — почав студент.

— Але я на жаль не міг почути його думки про Росію, мусів висідати.

А цікаво було. Хто зна, чи й москалям не відібрав права на національну окремішність.

Галактіон Чіпка.

[illegible]

— **Окружне Кооперативне Свято, получене з відкриттям Вистави Українського Промислу у Ширці.** Заходами Окружного Союзу Кооператив у Ширці відбудеться в дні 7. липня 1935 р. Окружне Кооперативне Свято получене з відкриттям Вистави Українського Промислу в Ширці. У програму Свята входить: год. 10. рано Служба Божа на Золотій Горі в Ширці, год. 12.30 відкриття Вистави Українського Промислу в Ринку, год. 13.30 приняття для делеґатів від кооперативних установ і для запрошених гостей, год. 16.30 Святочна Академія в чит. „Просвіти" в Острові.

— **Купецькі ґімназії** будуть відкриті в таких містах: Львів, Станиславів, Луцьк, Люблин, Варшава, Краків, Познань, Лодзь, Вильно, Білосток, Бидгощ, Кельці, Тарнів і Хоржів. Промислові ґімназії повстануть у Львові (механічна і жіноча кравецька), Кракові, Варшаві, Познані, Люблині, Радомі, Лодзі, Катовицях, Вильні і Влоцлавку.

— **Пашпортові полекші для вчителів.** Міністерство освіти рішило йти якнайбільше на руку вчителям новочасних мов, що зголошуються за пашпортовими полекшами, виїздячи за границю. Пашпорти будуть видавані тільки до тих країв, яких мова є предметом навчання петента. Крім того вчитель, вернувшись до краю, мусить виказатися посвідкою укінчення властивого курсу або зложити звіт з відповідного використання побуту за границею.

— **Громадський суд, покликаний для поладнання контроверси між пп. В. Дядинюком і П. Ковжуном**, до якого входили як заступники п. В. Дядинюка пп. проф. д-р В. Старосольський і ред. В. Мудрий, а як заступники п. П. Ковжуна пп. проф. М. Осінчук і ред. М. Голубець і як суперарбітер проф. д-р В. Залозецький, вирішив на своєму засіданні з дня 24. червня ц. р. ось-що: „В замітці, яка появилася в „Новім Часі" з дня 5. травня 1935 під заголовком „Історія України в образах" в Культурній Хроніці, автор цієї замітки п. П. Ковжун закидує п. В. Дядинюкові брак відповідної інтеліґенції, самостійности та використовування чужих індивідуальних мистецьких мотивів. Не входячи в мистецькі критерії, суд стверджує, що в дотичній замітці не бачить підстав для таких закидів з громадського боку, шкідливих для п. В. Дядинюка".

— **Банкроцтво кооперативної фірми „Альфа".** Часопис Кооперативної Ради у Варшаві „Вспульнота Праци" ч. 12. з 15. червня 1935 р. Ł. R. S. 23560 містить оголошення, якого дослівний зміст уважаємо за вказане подати нашим читачам до відома: Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Producentów Nabiału „Alfa", spółdz. z ogr. odp. we Lwowie, odbędzie się dnia 23. czerwca 1935 r. o godz. 11-ej przedpoł. w lokalu własnym pl. Bilczewskiego 6. z następującym porządkiem dziennym: Powzięcie uchwały, dotyczącej dalszego istnienia wzgl. rozwiązania i likwidacji spółdzielni. Zarazem zwołuje się ponowne II-gie Walne Zgromadzenie na dzień 7. lipca 1935 r. które odbędzie się w tymże samym lokalu o godz. 11-ej przedpoł. z następującym porządkiem dziennym: 1) Powzięcie drugiej uchwały rozwiązania i likwidacji spółdzielni. 2) Wybór likwidatorów. — Повище оголошення торкається фірми „Альфа", яка має свої набіл. склепи у Львові. Як з того оголошення видно, згадана кооператива находиться в ліквідації. Вже відбулися одні ліквідуючі збори, а на 7. липня назначені другі, і потім прийдуть уже до слова ліквідатори. Не виключене, що може до того „Звйонзку Продуцентув" далися заманити і деякі наші громадяни чи кооперативи. Тому вважаємо за вказане звернути їм на повище оголошення увагу та зокрема на речинець Заг. Зборів.

— **Радний і знання польської мови.** На запит одного воєводи міністерство внутрішних справ виявило, що радний, якого знання польської мови в слові і письмі заквестіоновано, може не піддаватися іспитові, який мав би це ствердити. Незалежно від того зверхник громади може проголосити втрату мандату радного, якщо незнання польської мови є повне і загально відоме та проявилося в часі урядування ради. Одначе при видаванні таких рішень слід зберегти велику оглядність і незнання польської мови ствердити дослівно. Факт, що радний робить ґраматичні або ортографічні помилки не дає ще достаточної основи видавати таке рішення. Радний, якому відобрано мандат з причини незнання польської мови, має право рекурсу. Зверхна влада може покликати його, щоби в приявї його представника написав кілька речень по польськи, і коли спроба випаде успішно, рішення бурмістра можна уневажнити з причини помилкової оцінки фактичного стану.

— **Новий повітовий виділ у Дрогобичі.** На засіданні повітової ради в Дрогобичі вибрано новий виділ, до якого увійшли: д-р Роман Ярош, дир. Фр. Йошт, д-р Ром. Добровольський, інж. Кшишковський, о. Микелита і Фр. Когут.

— **За крадіж громадських грошей.** Перед львівським судом станув Ілько Деревецький, б. війт з Каменоброду пов. Городок під закидом спроневірення 2.000 зол., які вплинули до громадської каси як податки та інші публичні оплати. Обвинуваченого засуджено на півтора року вязниці з припиненням.

— **Краєва хроніка.** Референдаря воєвідського уряду Евз. Копистянського припинено в урядуванні. — На фестині в Маличковичах під Львовом прийшло до бійки, в якій вбито 25-літнього Павла Сорочанського. — У вівторок 2. липня ц. р. у Ходорові скінчив самогубством Дмитро Дубаневич, емер. листар, підрізавши собі горло, груди і черево бритвою. Лікарям не вдалось його вдержати при життю, бо за багато спливло крови.

— **1000 зол. нагороди за спіймання грабіжника.** До всіх поліційних станиць в краю розіслано стежні листи за напасником, що ограбив перед кількома місяцями Зигмунта Кріса, власника контори виміни грошей в Коломиї. Одночасно визначено нагороду 1.000 зол. за поміч у зловленні грабіжника. Як відомо, Кріс вертав з контори до дому і ніс під пахою течку, в якій находилася більша скількість ріжних заграничних валют. Напасник вдарив на сходах Кріса якимсь предметом по голові і коли нападений впав без памяти, грабіжник ухопив течку з грішми і втік. Досі не вдалось поліції попасти на його сліди.

— **Зловживання зі стемплями.** В Калуші викрито великі зловживання зі судовими стемплями. У звязку з тим арештовано м-ра Перковича, адвокатського соліцитатора Долинку і нотаріяльного урядовця Люфта. Опечатано теж бюра городського суду і переведено ревізії в адвокатських і нотаріяльних канцеляріях.

— **Бурі, громи й пожежі.** Над Покуттям перейшла буря з громами і наробила великої шкоди в рільних господарствах. Найбільше потерпіло рільне господарство княгині Пузини в Хомяківці, де град знищив землеплоди на просторі 200 моргів. — Небувала буря навістила Сяніччину. Повиривало багато дерев, позривало дахи, повалило телеграфічні стовпи, понищило засіви. Один селянин біля Риманова на вид шкід, яких він зазнав, умер від серцевого удару. Та сама буря знищила теж ясельський повіт. Одночасно жертвою гурагану стала Люблинщина, при чому від громів згоріло багато будинків. У Мілеєві господар привязував пса до буди. Грім убив чоловіка і пса. У Скриднові згинули від грому дві особи. В Моровзовичах на Волині грім спалив хату Максима Ґурського, при чому згинула його 24-літна донька Катерина. Від грому згинули люди теж в Пижу, Корханівці і Пеньках. У Новому Дворі грім ударив у стодолу і вівчарню, в яких находилося 300 овець. Все згоріло разом з будинками. В Махнові пов. Сокаль грім спалив загороду Стефана Дмитришка, при чому погибла 16-літна донька господаря. Над частиною тарнівського повіту гураґанова буря знищила понад 100 будинків, позривала дахи і знищила стодоли, наповнені сіном. Сади і ліси поломило, багато дерев вирвало з корінням. Матеріяльні шкоди величезні. — Над Люблинщиною лютилася в ночі на 28. м. м. страшна буря з громами, що викликала багато пожеж. В Острові пов. Янів згоріло 120 будинків. Згинуло теж кілька осіб.

— **З димом.** В ночі на 27. в місточку Малибоки пов. Столпці вибухла пожежа з невідомої причини. Згоріло 255 будинків, що належали до 56 власників. Тої самої ночі в селі Велика Слобода тогож повіту пожежа знищила 10 хат, кільканадцять будинків і багато штук живого інвентаря. В селі Беребойно від удару грому пішло з димом 39 будинків.

— **Цигани вкрали 7-літного хлопця.** Сталося це біля фільварку Стрільці острівської громади (недалеко Вильна), де над рікою стояли табором цигани. Дві години після їх відїзду в родині власника фільварку Гротовича стверджено, що 7-літний син Збишок пропав без сліду. Батько ди

тини зі стрием. майором польського війська, кинулися негайно в погоню. Циганів, що втікли фірами, дігнали аж у віддалі 25 км. Хлопця відобрали і всіх циганів арештувала поліція.

— **Скандал з румунськими скарбами.** Справа звороту румунських документів і скарбів большевиками набирає щораз більшого розголосу. Показується, що румунські міністри, рятуючи державне добро перед німецькими окупантами, наповняли вагони не грішми та дорогоцінностями, але ріжним приватним майном. Багато скринь було виповнених дамською гардеробою найновішої моди з 1916 р. Де властиво подівся державний скарб, це питання, на яке можна відповісти всіляко. Прилюдна опінія румунського громадянства атакує гостро тодішніх міністрів, що в найтяжчих хвилинах для народу думали тільки про власну наживу та про рятування ґардероби своїх жінок.

— **Траґічне вінчання.** В Менсіон-галь в Ню-Йорку відбувалося вінчання Люіса Шайна з Перлею Соколов у приняві кількасот осіб. З невиясненої причини запалилися штучні квіти в місці, де находилася молода пара. Повстала жахлива паніка, якої наслідки були фатальні. Мати нареченого і студент Штрікер померли від попечення, а 52 особи перевезено з ранами до шпиталю. Наречені находяться також у шпиталі в тяжкому стані. Цілий будинок Менсіон-галь згорів.

— **Ріжні вістки.** На летовищі в Роналідшей в північній Шкотії впав комунікаційний літак, при чому згинуло 6 пасажирів. — В копальні вугля в індійській провінції Біґар наслідком вибуху газів згинуло 22 робітників і 25 є ранених.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. квітня до 30 червня ц. р. 142 катальогових чисел приросту до ч. 3738 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 266, етнографія 203, ікони 3, різьби 3, монети 14, печатки 1, медалі 34, стара зброя 1, портрети 1, рисунки 2. Архів і бібліотека: книжки 36, рукописи 1, документи XX. в. 8 + 1 фасц., афіші 27, часописи 363, світлини 30, етнографічні матеріяли 3 фасц., кліші 21. Жертводавцями були: о. Білинський П., Бережанський Ф., дир. Бачинський М., Вареница Н., Друкер С., д-р Дольницький С., Дольницька Н., Дольницький З., Дроздовська М., о. Дато С., проф. Домбковський П., д-р Кобільник В., проф. Кубійович В., Кноллер І., Кость Н., д-р Княжинський А., рад. Козбур І., Козбур С., інж. Кордуба В., о. Лукань ЧСВВ, Ляшецька О., д-р Максимчук І., Максимчук Ю., Мицак С., о. Мосора М., проф. Орловський Н., Павлусевич А., Періг М., Пеленський Ю., д-р Рабій Ю., Ред. „Новий Час", рад. Стефанович М., Сигерич Е., Саварин М., дир. Ткач О., Укр. Кооп. Банк Самбір, д-р Фальковський Я., Чіпаківна З., Явірська О.

— **Важна проблема для панни Марусі.** Це була дійсно проблема: так любила цю суконку в квіти, а не сміла її вбрати, бо боялася, що в прані пустять краски. Але Маруся завсіди мала щастя, отже і в цьому випадку найшла поміч у клопоті: РАДІОН. Суконка випрана на зимно у Радіоні виглядала наче нова. Тому Маруся говорить сьогодні кожному, хто ще не знає: „Якщо маєш що випрати, візьми Радіон, бо він пере дійсно все". Треба тямити, що Радіон продають тільки в оригінальному опакуванні та ніколи без опакування.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „УПАДОК ДОН ХУАНА".

Поголоска, яка довго перед появою цієї фільми кружляла у світі десятої музи: що „Упадок До Хуана" з Деґлясом Фербенксом у головній ролі буде „ревеляцією", — не завела. Цю фільму, яку висвітлює тепер кіно „Коперник", можна сміло зачислити до найкращих в цьому сезоні і вона є одною з найліпших, які дала англійська фільмова продукція. Символічну постать Дон Хуана використали сценаристи у формі сатири: вони показують цього непереможного покорителя жіночих сердець вже доволі старим і втомленим своєю „геройською" діяльністю — дарма, що все ще непереможним і одиноким для усіх жінок тодішньої Севілі. Та коли наслідком зловісного „кві-про-кво", Дон Хуана проголошують померлим і він миттю стає легендарною постаттю, — живий і здоровий Дон Хуан зазнає непоборних труднощів і перешкод, коли хоче наново вернутися до життя таким самим, яким його всі памятають і — величають. І врешті власна його „справжня" дружина, покинена ним колись, відкриває йому очі на дійсність і — відносить перемогу над непереможеним. Даґляс Фербенкс у ролі пристаркуватого героя ідеальний; так само всі інші ролі, здебільша епізодичного характеру, обсаджені знаменито. Режисер Корда дав чудову, стилеву виставу. Перед головною фільмою йдуть дві ґротески, для яких самих варта бачити програму!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ШЛЯХ НАЦІЇ, місячник української національної політики і громадського життя. Львів, липень — серпень 1935. Р. І. Ч. 3—4. Зміст: Василь Мудрий: Від неґативізму до реалізму. Василь Кучабський: Первні нинішньої нашої національної політичної структури. Степан Конрад: Панські злидні. Зенон Пеленський: Отаманія. Василь Пачовський: Питання ренесансу української літератури. Роман Олесницький: Англійці. Ю. М.: Абісинія. Д-р Т. Окуневський: Українство і нова польська конституція. Рецензії. Українська хроніка: З приводу 10-ліття „Великого Лугу". „Стривожена опінія". Міжнародні справи: Реконструкція британського кабінету. Сер Самюель Гор. Великий день Гітлера: 18. червня 1935. З пресових стовпців. Надіслані книжки і журнали. Ціна цього подвійного числа 1·50 зол.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 1. Липня 1935. Р. XI. Ч. 13.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, Львів, 1-го липня 1935. Р. X. Ч. 7.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ, Львів. травень 1935 Р, IX. Ч. 7.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Нечинний.

Театр Ріжнородностей.
Середа, 3. VII. год. 8 веч. „Школа податників".
Четвер, 4. VII. год. 8 веч. „Школа податників".

Кіна.

АДРІЯ: „Долина тривоги", „Страшна ніч у Зоо".
АПОЛЬО: „Цісарева і я" (Ліяна Гарвей).
АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).
ВАНДА: „Атлянтида", „Якби я мав мільйон".
ГРАЖИНА: „Леди вчора".
КАСІНО: „Віденські ночі".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Упадок Дон Хуана" (Дуґлас Фербенкс).
МАРУСЕНЬКА: „Нічне життя богів", „Добра ворожка".
МІРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Ґаль.
МУЗА: „Біді люди", „Все жарт".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Несхопний" (на осн. Ед. Волеса), „Людина без лиця".
ПАН: „Не хочу знати хто ти".
РАЙ: „Азбука кохання" з Димшою та Круковським.
СВІТ: Нечинний.
СОНЦЕ: „Нині живемо", ревія „Ґрунт то перший".
СТИЛЕВЕ: Нечинне.
УТІХА: „Таємниця експресу ч. 6" та ревія з м. Белявським.
ХИМЕРА: „Місто під терором".

Закордонне радіо.

Середа, 3. липня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Радіоконцерт, 16·05 Віденські вальси, **Брюсель** (483,9) 20·00 Музичний фестіваль, **Братислава** (298,8) 20·25 Скрипк. концерт д-дур Бетовена, **Кошиці** (259,1) 19·40 Концерт, **Прага** (470,2) 12·30 Джезова музика, 19·40 Сальоновий квартет, **Копенгаґен** (255,1) 22·15 Симф. концерт, **Париж** (1648) 20·00 Форт. твори для дітей, **Кенігсвустерґавзен** (1571) 19·00 Форт. рецітал, **Мінхен** (405,4) 17·00 Радіоконцерт, **Букарешт** (364,5) 20·45 Пісні Шумана, **Будапешт** (550,5) 19·15 Вечір солістів, **Міляно** (221,2) 20·40 „Льорлета" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 21·00 Симф. концерт.

Четвер, 4. липня 1935.

Відень (506,8) 17·30 Концерт солістів, **Братислава** (298,8) 16·30 Радіоконцерт, 20·00 Тріо ес-дур Бетовена, **Кошиці** (259,1) 17·40 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11·05 Сальов. музика, 15·00 Концерт фільгармонії, **Париж** (1648) 20·45 Фестіваль французької музики, **Білгород** (437,3) 21·30 Легка музика, **Берлін** (356,7) 16·30 Оперові мельодії, 20·10 Танковий вечір, **Кенігсвустерґавзен** (1571) 16·00 Легка музика, **Ляйпціґ** (382,2) 15·150 Пісні Шуберта, 17·00 Концерт симфонічної орх., **Міляно** (221,2) 20·40 „Амаранта" оп. Леґара, **Рим** (420,8) 20·40 „Іль Перґолезо" оп. Лянді.

Львівське радіо.

Середа, 3. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Англійські пісні (гр. пл.), 16·00 Виріб домашнього вина, 16·15 Солісти (сп., музика), 16·50 Мандрівка Іванни, 17·00 Діяльоги на балі і танці, 17·45 Пісні (гр. пл.), 18·00 Веселий скеч, 18·15 Ціла Польща співає, 18·30 Рецітал — вик. дітей, 18·40 Сільва рерум і культурне життя, 18·45 Легка музика, 19·05 Програма на черговий день, 19·15 Рекламовий концерт, 19·30 Трансмісія з Варшави, 19·50 Закорд. гумор, 20·10 Екзотизм у музиці, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Образці з життя давної і суч. Польщі, 21·00 Концерт Шопена. 21·30 Йосиф Пілсудський як командант, 21·40 Скрипка і форт., 22·05 Спорт. вісти, 22·15 Радіоконцерт, комунікати.

Четвер, 4. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Велика опера (пл.), 13·05 Концерт мандолінистів, 13·30 Гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 В Еспанії, 16·00—18·00, 19·30 і 22·10 Трансмісія з Варшави, 18·30 Про рід Гербуртів і їх город, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Форт. рецітал, 19·05 Програма на черговий день, 19·15 Рекламовий концерт, 20·00 Фільмовий фейлетон, 20·45 Веч. денник, 22·06 Спортові вістки.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінґи 26·00—26·20, австр. шілінґи 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·10—9·15, Франки фр. 34·50—35·20, Дукати 82·50—83·00, Корони 36·40—37·00, Рублі 4·65 — 4·75. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. липня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла дес.	2·10 зол.
1 кг. масла експорт.	2·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·60 „

Ціни на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. VII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного придiлу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ...